

Trygg naturgasförsörjning

Sammanfattning

I betänkandet behandlas proposition 2011/12:68 om trygg naturgasförsörjning. Regeringen föreslår att bestämmelserna om trygg naturgasförsörjning i naturgaslagen (2005:403) upphävs och ersätts av en ny lag om trygg naturgasförsörjning. Inga motioner har väckts med anledning av propositionen. Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Den nya lagen ska komplettera bestämmelserna i EU:s s.k. gasförsörjningsförordning. Förslaget innebär bl.a. att regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om skyldighet för naturgasföretag och företag som förbrukar naturgas att upprätta och följa en förebyggande åtgärdsplan och en krisplan för företagets verksamhet. Vidare ska den myndighet som i Sverige utsetts som behörig myndighet enligt gasförsörjningsförordningen utöva tillsyn över att dels gasförsörjningsförordningen och planer som har upprättats enligt förordningen, dels den nya lagen om trygg naturgasförsörjning och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2012.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	5
Bakgrund	5
Propositionen	5
En ny lag om trygg naturgasförsörjning	5
Den behöriga myndigheten	6
Företagsplaner	6
Tillsyn	6
Avgifter	7
Utskottets ställningstagande	7
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8
Propositionen	8
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Trygg naturgasförsörjning

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om trygg naturgasförsörjning,
2. lag om ändring i naturgaslagen (2005:403).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2011/12:68 punkterna 1 och 2.

Stockholm den 27 mars 2012

På näringsutskottets vägnar

Jonas Eriksson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jonas Eriksson (MP), Jessica Polfjärd (M), Jennie Nilsson (S), Hans Rothenberg (M), Carina Adolfsson Elgestam (S), Olof Lavesson (M), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Ann-Kristine Johansson (S), Eva Flyborg (FP), Börje Vestlund (S), Helena Lindahl (C), Karin Åström (S), Jonas Jacobsson Gjørtler (M), Lars Isovaara (SD), Kent Persson (V) och Ingela Nylund Watz (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas proposition 2011/12:68 om trygg naturgasförsörjning.

Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen att bestämmelserna om trygg naturgasförsörjning i naturgaslagen (2005:403) upphävs och ersätts av en ny lag om trygg naturgasförsörjning. Den nya lagen ska komplettera bestämmelserna i EU:s gasförsörjningsförordning. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2012.

Utskottets överväganden

Bakgrund

I oktober 2010 antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 994/2010 om åtgärder för att trygga naturgasförsörjningen och om upphävande av rådets direktiv 2004/67/EG (gasförsörjningsförordningen). Gasförsörjningsförordningen är bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna och innehåller bestämmelser om vilka krav medlemsstaterna ska uppfylla för att gasförsörjningen ska kunna upprätthållas även vid krissituationer. Förordningen ersätter ett tidigare direktiv på området. Den behöriga myndigheten är enligt förordningen den nationella statliga myndighet eller nationella tillsynsmyndighet som medlemsstaterna har utsett som ansvarig för att säkerställa genomförandet av förordningen.

Åtgärderna för att trygga naturgasförsörjningen kan delas in i förebyggande åtgärder och krishantering. I de förebyggande åtgärderna ingår att den behöriga myndigheten ska göra en riskbedömning och ta fram en förebyggande åtgärdsplan. Myndigheten ska även ta fram en krisplan. Den förebyggande åtgärdsplanen och krisplanen kan utöver på nationell nivå tas fram på regional nivå, vilket innebär att de behöriga myndigheterna i olika medlemsstater upprättar gemensamma förebyggande åtgärdsplaner och gemensamma krisplaner.

Gasförsörjningsförordningen inför en norm för gasinfrastruktur som föreskriver att kapaciteten hos den infrastruktur som återstår efter ett avbrott som drabbat den största enskilda infrastrukturen ska vara tillräcklig för att gasen, trots avbrottet, ska räcka även ett dygn med exceptionellt hög efterfrågan på gas. Sverige är beviljad undantag från denna bestämmelse.

Den största förändringen med gasförsörjningsförordningen är att kraven på försörjning, den s.k. försörjningsnormen, skärps. Försörjningen av s.k. skyddade kunder ska säkerställas även vid extrema temperaturer under en 7-dagarsperiod liksom under en 30-dagarsperiod med exceptionellt hög efterfrågan på gas samt under minst 30 dagars avbrott hos den största enskilda gasförsörjningsinfrastrukturen under genomsnittliga vinterförhållanden. Jämfört med det tidigare gasförsörjningsdirektivet har försörjningsnormen utökats från 24 timmar till 30 dygn.

Propositionen

En ny lag om trygg naturgasförsörjning

Regeringen gav i juni 2010 en särskild utredare (landshövding Minoo Akhtarzand) i uppdrag att bl.a. följa arbetet inom EU med att utforma gemensamma regler för en trygg naturgasförsörjning och i förekommande fall föreslå anpassningar i lagstiftningen och regelverk i övrigt till gasförsörj-

ningsförordningen. I juni 2011 redovisade utredningen sina förslag i ett betänkande (SOU 2011:46). Betänkandet har remissbehandlats. Lagrådet har lämnat synpunkter på ett lagförslag.

Regeringen föreslår att bestämmelserna om trygg naturgasförsörjning i naturgaslagen (2005:403) ska upphävas och att kompletterande bestämmelser till gasförsörjningsförordningen ska föras in i en ny lag om trygg naturgasförsörjning. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2012.

Den behöriga myndigheten

Regeringen har utsett Statens energimyndighet (Energimyndigheten) till behörig myndighet enligt gasförsörjningsförordningen. Myndigheten kommer att vara kontaktpunkt gentemot andra medlemsstater och kommissionen. Energimyndighetens nya uppgifter innefattar bl.a. att utföra en riskbedömning enligt gasförsörjningsförordningen. Riskbedömningen ligger till grund för den förebyggande åtgärdsplanen och krisplanen. Den förra innehåller de åtgärder som måste vidtas för att undanröja eller minska de risker som har identifierats i riskbedömningen. Den senare ska undanröja eller minska konsekvenserna av ett avbrott i gasförsörjningen. Krisplanen är också styrande för de åtgärder som kan vidtas när en krisnivå har tillkännagivits av den behöriga myndigheten.

Företagsplaner

Enligt förslaget ska regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, få meddela föreskrifter om skyldighet för naturgasföretag och företag som förbrukar naturgas att upprätta och följa en förebyggande åtgärdsplan och en krisplan för företagets verksamhet (företagsplaner).

I Sverige kommer Energimyndigheten i egenskap av behörig myndighet att ansvara för utformningen av en förebyggande åtgärdsplan och en krisplan på nationell nivå. Den riskbedömning som ska ingå i underlaget för den nationella åtgärdsplanen ska genomföras av den behöriga myndigheten och uppdateras vartannat år. Den ska utgöra en fullständig bedömning av riskerna för en tryggad gasförsörjning i medlemsstaten.

Regeringen bedömer att företagsplaner underlättar för den behöriga myndigheten att samla in den information som ligger till grund för de nationella planerna. Vidare kan de vara ett viktigt komplement till de planer som upprättas på nationell nivå.

Tillsyn

Regeringen föreslår att den behöriga myndigheten ska utöva tillsyn över att dels gasförsörjningsförordningen och de åtgärdsplaner och krisplaner som har upprättats enligt förordningen, dels den nya lagen om trygg naturgasförsörjning och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

Den behöriga myndigheten ska få meddela de förelägganden som behövs för att se till att de föreskrifter och planer som omfattas av tillsynen följs. Ett föreläggande ska få förenas med vite.

Enligt förslaget ska den behöriga myndigheten ha rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen. Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, ska få meddela föreskrifter om skyldighet att lämna den information som behövs för att den behöriga myndigheten ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt lagen om trygg naturgasförsörjning och gasförsörjningsförordningen.

Avgifter

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, ska få meddela föreskrifter om avgifter för att finansiera de uppgifter som den behöriga myndigheten har enligt den nya lagen om trygg naturgasförsörjning och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen samt enligt gasförsörjningsförordningen. I dag finns bestämmelser med ett liknande ändamål i naturgaslagen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2011/12:68 Trygg naturgasförsörjning:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om trygg naturgasförsörjning.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i naturgaslagen (2005:403).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om trygg naturgasförsörjning

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens tillämpningsområde

1 § I denna lag finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 994/2010 av den 20 oktober 2010 om åtgärder för att trygga naturgasförsörjningen och om upphävande av rådets direktiv 2004/67/EG¹.

Definitioner

2 § Termer och uttryck som definieras i naturgaslagen (2005:403) har samma betydelse i denna lag.

Behörig myndighet

3 § Den myndighet som regeringen bestämmer är behörig myndighet enligt förordning (EU) nr 994/2010.

Företagsplaner

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för naturgasföretag och företag som förbrukar naturgas att upprätta och följa en förebyggande åtgärdsplan och en krisplan för företagets verksamhet (företagsplaner).

Tillsyn

5 § Den behöriga myndigheten utövar tillsyn över att

1. förordning (EU) nr 994/2010 och de åtgärdsplaner och krisplaner som har upprättats enligt förordningen följs, och
2. denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

6 § Den behöriga myndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet att lämna den information som behövs för att den behöriga myndigheten ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt förordning (EU) nr 994/2010 och denna lag.

¹ EUT L 295, 12.11.2010, s. 1 (Celex 32010R0994).

7 § Den behöriga myndigheten får meddela de förelägganden som behövs för att se till att de föreskrifter och planer som omfattas av tillsynen följs. Ett föreläggande får förenas med vite.

Ett föreläggande gäller omedelbart, om inte något annat beslutas.

Avgifter

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för att finansiera de uppgifter som den behöriga myndigheten har enligt förordning (EU) nr 994/2010 samt enligt denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Överklagande

9 § Ett beslut om föreläggande enligt 7 § får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012.

2 Förslag till lag om ändring i naturgaslagen (2005:403)

Härigenom föreskrivs i fråga om naturgaslagen (2005:403)¹
dels att 8 a kap. och 10 kap. 5 a § ska upphöra att gälla,
dels att 1 kap. 1 §, 10 kap. 1 § och 11 kap. 4 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §²

Denna lag innehåller bestämmelser om naturgasledningar, lagringsanläggningar och förgasningsanläggningar samt om handel med naturgas i vissa fall *och om trygg naturgasförsörjning.*

Denna lag innehåller bestämmelser om naturgasledningar, lagringsanläggningar och förgasningsanläggningar samt om handel med naturgas i vissa fall.

10 kap.

1 §³

Tillsynsmyndigheten utövar tillsyn över *efterlevnaden av*

1. denna lag *och* föreskrifter och villkor som har meddelats med stöd av lagen, och

2. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 715/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till naturgasöverföringsnäten och om upphävande av förordning (EG) nr 1775/2005.

Tillsynen omfattar inte *efterlevnaden av* bestämmelserna i 7 kap. med undantag för 5 och 6 §§, 8 kap. med undantag för 13–20 §§, *8 a kap. med undantag för 1 §* och inte heller *efterlevnaden av* bestämmelserna i 5 kap.

Tillsynsmyndigheten utövar tillsyn över *att*

1. denna lag, föreskrifter *som har meddelats i anslutning till lagen* och villkor som har meddelats med stöd av lagen *följs*, och

2. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 715/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till naturgasöverföringsnäten och om upphävande av förordning (EG) nr 1775/2005 *följs*.

Tillsynen omfattar inte bestämmelserna i 7 kap. med undantag för 5 och 6 §§, 8 kap. med undantag för 13–20 §§ och inte heller bestämmelserna i 5 kap.

¹ Senaste lydelse

8 a kap. 1 § 2006:646

8 a kap. 2 § 2006:646

8 a kap. 3 § 2008:901

8 a kap. 4 § 2006:646

8 a kap. 5 § 2006:646

² Senaste lydelse 2006:646.

³ Senaste lydelse 2011:713.

8 a kap. 6 § 2006:646

8 a kap. 7 § 2006:646

8 a kap. 8 § 2006:646

10 kap. 5 a § 2006:646

rubriken till 8 a kap. 2006:646.

11 kap.**4 §⁴**

Beslut av tillsynsmyndigheten enligt 2 kap. 15 och 16 §§, 6 kap. 5 § första stycket, 7 kap. 5 § andra stycket samt 10 kap. 3, 4, 7 och 10 §§ samt beslut av den systemansvariga myndigheten om ersättning enligt 7 kap. 2 § *samt om åtgärder och ersättning enligt 8 a kap. 5 och 6 §§* får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till *kammarrätten*.

Regeringen *får meddela* föreskrifter om överklagande av andra beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats *med stöd av lagen*.

Beslut av tillsynsmyndigheten enligt 2 kap. 15 och 16 §§, 6 kap. 5 § första stycket, 7 kap. 5 § andra stycket samt 10 kap. 3, 4, 7 och 10 §§ samt beslut av den systemansvariga myndigheten om ersättning enligt 7 kap. 2 § får överklagas *till* allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till *kammarrätt*.

Regeringen *meddelar* föreskrifter om överklagande *till regeringen* av andra beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som *har* meddelats *i anslutning till lagen*.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012.

⁴ Senaste lydelse 2006:646.